

There are no translations available.

Мозолевський Б.М.

Вчений, археолог

м. Київ, Україна

[Біографія](#)

а

Хомина Могила

(глава з книги «Скіфський степ»)

а

Моїм сподіванням на відпочинок після напруженого, майже піврічного сезону 1969 р., що закінчився сенсаційним відкриттям схованки Гайманової Могили, не судилося збутися.

Не вляглися ще розмови про срібну чашу із зображенням скіфів, не встигла обсохнути глина із Гайманки на черевиках, як мені знову довелося їхати, цього разу до відомого вже читачеві Орджонікідзе. За повідомленням з місця, кар'єр загрожував тут одному з курганів.

Приїхав я до міста вже в середині жовтня. Пам'ятка, про яку йшлося, виявилася великим курганом поруч з колишньою Страшною Могилою, - саме на ньому палив я вогнище перед початком розчистки могили Опії... Розкопки кургану під завивання холодних вітрів, що часом жбурляли в обличчя різкою сніговицею, ми закінчили зі співробітницею Орджонікідзевського народного музею Г.А. Дерев'янку перед самими жовтневими святами. В його насипу і під ним було виявлено 25 могил різних культур доби бронзи. Знахідки (ліплений глиняний посуд, бронзовий ніж, кістяні оздобы) були лише в деяких із них.

З'ясувалося також, що найближчими роками поблизу Орджонікідзе підлягають знесенню десятки інших пам'яток. Для врятування їх постало питання про термінове створення нової експедиції. Так довелося повернутися до молодого шахтарського міста, з яким нерозривно пов'язана вагома частка мого життя.

Експедиційний сезон 1970 р. знову почався для мене у квітні. То була моя перша велика самостійна експедиція. Уся ж її історія, починаючи з розкопок О.І. Тереножкіна 1964 р., невіддільна від імені директора Орджонікідзевського гірничо-збагачувального комбінату, Героя Соціалістичної Праці, лауреата Державної премії УРСР Григорія Лукича Середи. Комуніст, людина широкого державного мислення, що створила велетенське підприємство з передовою технологією (на долю Орджонікідзевського комбінату

припадає майже чверть світового видобутку марганцевої руди), він з однаковим розумінням ставиться і до гірничої справи, і до питань, пов'язаних з нею побіжно - від рекультивації порушених кар'єрами земель до створення міського краєзнавчого музею. Великою мірою саме завдяки його кмітливості й наполегливості справа охорони археологічних пам'яток на землях комбінату стала зразком для всіх підприємств і господарств країни. Не дивно, що кожний орджонікідзевець тепер - наполовину археолог. Своїм створенням і існуванням Орджонікідзевська археологічна експедиція також зобов'язана ініціативі Г.Л. Середи.

